

IV. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

Konferencja naukowa *Współczesne kierunki rozwoju prawa rolnego* Ustroń, 16-17 maja 2008 r.

W dniach 16-17 maja 2008 r. w Ustroniu odbyła się konferencja naukowa przedstawicieli nauki prawa rolnego oraz praktyków. Organizatorami konferencji były: Katedra Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Agencja Nasienna Sp. z o.o. w Lesznie. Celem spotkania było wskazanie kierunków rozwoju współczesnego prawa rolnego, a także wymiana poglądów co do prawnych aspektów gospodarki nasiennej.

Otwarcia Konferencji dokonali Dziekan WPIA UŚ, prof. dr hab. Zygmunt Tobor, oraz Prezes Polskiej Izby Nasiennej w Poznaniu, prof. dr hab. Karol Duczmał, który w swoim wystąpieniu inauguracyjnym wyeksponował szczególną rolę omawianej problematyki w bieżącej działalności Izby i Agencji Nasiennych.

W pierwszym dniu Konferencji skoncentrowano uwagę na współczesnych tendencjach rozwoju prawa rolnego. Referat wprowadzający na ten temat wygłosił prof. Roman Budzinowski. Referent omówił zasadnicze linie rozwojowe prawa rolnego – dynamikę tego prawa, jego ekspansję, publicyzację i instytucjonalizację. O ile dynamika charakteryzuje rozwój tej dziedziny legislacji od strony źródeł, ekspansja wyraża rozbudowę przedmiotu regulacji, o tyle publicyzacja wskazuje na metodę (sposób) oddziaływania, a instytucjonalizacja – na stosowane instrumenty prawne. Kolejny referat, wygłoszony przez prof. Małgorzatę Korzycką-Iwanow, dotyczył problematyki praw na dobrach niematerialnych w rolnictwie jako praw pokrewnych własności przemysłowej. Referentka poruszyła m.in. fundamentalny problem miejsca ochrony rolniczych dóbr intelektualnych w systemie prawa cywilnego. Z wystąpieniem prof. Małgorzaty Korzyckiej-Iwanow korespondował referat dr Pawła Gały, w którym Autor rozważał kwestię „odstępstwa rolnego” jako swoistej licencji ustawowej prawa rolnego. W wypowiedzi została sformułowana teza o samodzielności tej instytucji prawa rolnego na tle licencji ustawowych prawa autorskiego oraz licencji prawa własności przemysłowej.

Z kolei dr Marek Stańko skoncentrował swoją uwagę na problematyce odpowiedzialności producenta za produkt żywnościowy. Szczególnie interesujące były rozważania Autora poświęcone przesłankom egzoneracyjnym, w tym przede wszystkim przesłance tzw. ryzyka rozwoju.

W drugim dniu konferencji, w sesji porannej, program naukowy obejmował dwie grupy tematyczne. Pierwsza dotyczyła szeroko rozumianych zagadnień obrotu nieruchomościami rolnymi. Referat wprowadzający wygłosił prof. Aleksander Lichorowicz, który przedstawił aktualne tendencje w zakresie regulacji obrotu gruntami rolnymi w ustawodawstwach państw zachodnioeuropejskich, rozpoczynając w ten sposób dyskusję nad przyszłym kształtem obrotu rolnego w nowym Kodeksie cywilnym. Wystąpienie to stało się punktem odniesienia do rozważań prowadzonych przez kolejnych Autorów.

W referacie dr Paweł Blajer omówił ewolucję szczególnej regulacji obrotu gruntami rolnymi w ustawodawstwie hiszpańskim. Z kolei dr hab. Zygmunt Truszkiewicz zaprezentował koncepcję definicji nieruchomości rolnej dyskutowanej w toku prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego. Referent zwrócił też uwagę na kwestie odpowiedzialności za zobowiązania związane ze zbyciem gospodarstwa rolnego i proponowane w związku z tym zmiany przepisów. Aspekty praktyczne omawianej tematyki zasygnalizował dr Romuald Waśniewski w referacie na temat sprzedaży nieruchomości rolnych Skarbu Państwa przez Agencję Nieruchomości Rolnych. Sesję zamykał referat prof. Teresy Kurowskiej na temat dydaktyki prawa rolnego. W tym kontekście Autorka wyeksponowała konieczność nowego spojrzenia na prawo rolne, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień prawnych działalności rolniczej w ujęciu terytorialnym oraz roli umów cywilnoprawnych w kształtowaniu sfery prawnorolnej.

Obrazy drugiej grupy koncentrowały się wokół praktycznych aspektów ochrony wyłącznego prawa do odmian roślin. Otwierało je wystąpienie prof. Małgorzaty Korzyckiej-Iwanow, obejmujące systemowe aspekty prawodawstwa krajowego oraz wspólnotowego w kontekście ochrony wyłącznego prawa do odmian roślin. W referacie Autorka uwypukliła swoisty, dychotomiczny system norm prawa regulujących problematykę ochrony rolniczych dóbr niematerialnych. Kontynuacją tej problematyki był referat wygłoszony przez dr Pawła Gałę, poświęcony wybranym zagadnieniom praktycznym stosowania odstępstwa rolnego. Z kolei referat dra Marka Stańko dotyczył kwestii stosowania dostępnych w krajowej procedurze cywilnej instrumentów postępowania zabezpieczającego w ochronie wyłącznego prawa do odmian roślin. W ostatnim w tej sesji wystąpieniu mgr Krzysztof Jatkowski zasygnalizował współczesne problemy ochrony rolniczych dóbr niematerialnych w prawie celnym.

Wspólna dla wszystkich uczestników Konferencji sesja popołudniowa poświęcona została problematyce wspierania rozwoju obszarów wiejskich, a także problematyce unifikacji europejskiego prawa rolnego.

Referat wprowadzający wygłosiła prof. Alina Jurcewicz. W wystąpieniu Autorka skoncentrowała uwagę przede wszystkim na roli porozumień międzynarodowych jako

instrumencie wspierania rozwoju rolnictwa. Praktyczne aspekty wspierania rozwoju obszarów wiejskich stanowiły przedmiot referatu dr hab. Elżbiety Kremer. Referentka na podstawie analizy wybranych orzeczeń sądów administracyjnych podjęła próbę określenia charakteru prawnego podstawowych instytucji – m.in. planu rozwoju obszarów wiejskich i aktu dotyczącego przyznania pomocy ze środków EFOiGR. Z kolei wystąpienie dr Bogdana Jankowskiego zawierało ocenę efektywności wydatkowania środków PROW 2004-2006. Ocena ta okazała się krytyczna i stanowiła punkt wyjścia do dyskusji o potrzebie wypracowania i wprowadzenia nowego modelu wspierania rolnictwa w Polsce. Problematyce unifikacji europejskiego prawa rolnego poświęcony został referat prof. Pawła Czechowskiego oraz mgr Adama Niewiadomskiego. W wystąpieniu tym wskazane zostały konsekwencje członkostwa Polski w Unii Europejskiej na płaszczyźnie prawnorolnej. Kontynuacją omawianej problematyki był referat dr Moniki Król, w którym Autorka wyeksponowała przejawy europeizacji prawa rolnego w aspekcie rolno-środowiskowym.

W podsumowaniu konferencji podkreślono konieczność kontynuowania podjętej problematyki, jak też organizowania konferencji wspólnie z przedstawicielami praktyki.

DOROTA KOTOWSKA-ŁOBOS, MAREK STAŃKO

Włosko-polska konferencja Rozwój obszarów wiejskich między kryzysem żywnościowym a ochroną terytorium. Jakie perspektywy? Spinetoli, 5-8 listopada 2008 r.

W dniach 5-8 listopada 2008 r. odbyła się w Spinetoli włosko-polska konferencja naukowa zorganizowana przez Uniwersytet w Maceracie. Było to już trzecie spotkanie polskich i włoskich prawników agrarystów, zorganizowane w ramach cyklu „Polsko-włoskich dni prawa rolnego, żywnościowego i ochrony środowiska”. Cykl ten jest owocem współpracy pomiędzy Wydziałem Nauk Politycznych Uniwersytetu w Maceracie i Katedrą Prawa Rolnego Wydziału Prawa i Administracji UAM, zapoczątkowanej w 2005 r. konferencją w Maceracie¹. Drugie z kolei spotkanie odbyło się rok później w Poznaniu².

Tak jak poprzednie, konferencja w Spinetoli skupiła agrarystów z różnych ośrodków uniwersyteckich i instytucji państwowych z Polski (UAM, SGH, UJ, UK, UMK,

¹ Zob. K. Leśkiewicz, *Włosko-polska konferencja „Politica agricola comune e allargamento a est. Un confronto italo-polacco”*, „Przegląd Prawa Rolnego” 2006, nr 1, s. 305.

² Zob. K. Leśkiewicz, *Polsko-włoska konferencja „Wpływ wspólnotowego prawa rolnego na prawo rolne wewnętrzne. Konfrontacja doświadczeń”*, „Przegląd Prawa Rolnego” 2007, nr 1, s. 341.

UKIE) oraz z Włoch (reprezentanci uniwersytetów z Maceraty, Rzymu, Tuscii, Me-syny, Camerino, Campobasso, Pizy oraz Włoskiego Instytutu Ekonomiki Rolnictwa – INEA). Gośćmi konferencji byli przedstawiciele regionalnych i prowincjonalnych władz samorządowych oraz zaprzyjaźnionych instytutów badawczych.

Tematyka obrad, bardzo aktualna, umożliwiła podjęcie różnych zagadnień związanych z rozwojem obszarów wiejskich w świetle zachodzących procesów globalizacji i kryzysu żywnościowego. Pozwoliła także na prowadzenie dyskusji o roli i funkcji tych obszarów oraz zasadach *governance*. Konferencja podzielona została na cztery sesje.

Pierwszą sesję otworzyło wystąpienie prof. A. Germanò na temat rozwoju obszarów wiejskich w kontekście kryzysu żywnościowego. Kolejne referaty dotyczyły problematyki prawa rozwoju obszarów wiejskich w Polsce (prof. R. Budzinowski), zarządzania rozwojem obszarów wiejskich (prof. F. Mantino) oraz aspektów finansowych rozwoju obszarów wiejskich (prof. K. Duczkowska-Małysz).

W trakcie drugiej sesji, której przewodniczył prof. G. Giuffrida, wygłoszono cztery referaty. Pierwszy z nich, autorstwa prof. F. Albisinni, dotyczył polityki terytorialnej wobec obszarów wiejskich. Trzy kolejne zaś poruszały problematykę podmiotów i instrumentów zaangażowanych w realizację tej polityki. Były to: umowa jako prawny instrument rozwoju obszarów wiejskich (prof. T. Kurowska), płatności bezpośrednie jako instrument rozwoju obszarów wiejskich (dr D. Łobos-Kotowska, dr M. Stańko) oraz podmioty polityki rozwoju obszarów wiejskich (prof. A. Lichorowicz, dr P. Blajer).

Kolejna sesja poświęcona została bardziej szczegółowym zagadnieniom polityki rozwoju obszarów wiejskich. Wygłoszone referaty dotyczyły programu rolno-środowiskowego w Polsce (dr P. Otawski), polityk negocjacyjnych (dr G. Biscontini), wieloletniego programowania w ramach rynku wina (mgr S. Balcerak), zalesiania gruntów rolnych (mgr K. Rószczka) oraz rolnictwa ekologicznego (mgr K. Leśkiewicz).

Ostatnia sesja związana była z problematyką organizmów genetycznie modyfikowanych oraz oznaczeń produktów rolno-żywnościowych, które stanowią swoisty instrument rozwoju obszarów wiejskich. Na temat organizmów genetycznie modyfikowanych w świetle prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego referat wygłosiła prof. E. Sirsi. Z kolei dr hab. B. Rakoczy rozważał problem biotechnologii w rolnictwie pomiędzy ochroną środowiska a zapotrzebowaniem żywnościowym w kontekście prawa polskiego. Dwa referaty dotyczyły również problematyki oznaczeń produktów rolno-żywnościowych: znaki wyróżniające i zasady rynku (prof. E. Rook-Basile) oraz produkcja „jakościowa” i promocja obszarów wiejskich (dr A. Szymecka).

Podsumowania obrad dokonał prof. M. Goldoni, a słowa podziękowania wygłosił gospodarz konferencji, prof. F. Adornato, podkreślając swoje zadowolenie z obecności i udziału w konferencji licznej grupy młodych agrarystów. W końcowej części konferencji głos zabrał także prof. R. Budzinowski, który zapowiedział kolejne spotkanie w ramach dni polsko-włoskich w Polsce. Materiały z konferencji zostaną opublikowane zarówno we Włoszech, jak i w Polsce.

AGNIESZKA SZYMECKA

